

Konferencija za štampu, Media centar - Beograd, 16. jul 2001.

Episkop rasko-prizrenski i kosovsko-metohijski Artemije (Radosavljevic),
predsednik SNV Kosova i Metohije, Dr. Rada Trajkovic, potpredsednik DHSS,
clan SNV Kosova i Metohije i srpski posmatrac u Prelaznom administrativnom
vecu Kosova

JEDINSTVO A NE DEOBE SRBA NA KOSOVU I METOHIJI!!!

Ep.. Artemije: Pomaze Bog braco i sestre !

Evo posle duzeg vremena i pauze ponovo se nalazimo ovde sa vama da malo porazgovaramo o nasoj momentalnoj situaciji na Kosovu i Metohiji. O onome sta smo ocekivali i onome sta nas ocekuje. Sto se tice naseg stanja na Kosovu i Metohiji, ono je i dalje nepromenjeno kada je rec o bezbedonosnoj situaciji, slobodi kretanja, mogucnosti rada i zivota od svoga rada. To je ostalo isto kao sto je bilo i ranije. Srbi su dole i dalje liseni svih mogucih ljudskih prava: prava na zivot, na slobodu kretanja, na rad. Nasi zivoti su ugrozeni i dalje se pojedini Srbi napadaju u svojim njivama i livadama, pred svojim kucama, pojedine ubijaju. Crkve nam se i dalje nalaze na meti rusilackih elemenata, tako da je u zadnjih dva meseca crkva u selu Susica, pored Gracanice, tri puta napadana i skrnavljena. I pored tako teskih uslova Srbi istrajavaju na svojim

ognjistima, uporni su da tu ostanu, ocekujuci veliku pomoc od svoje drzave, od Republike Srbije i od vlasti Jugoslavije. Kada smo pre godinu i vise dana govorili o resenjima problema na Kosovu i Metohiji nasa glavna teza bila je da bez promene rezima u Beogradu i Srbiji i odlaska sa vlasti g. Milosevica problemi Kosova i Metohije ne mogu biti reseni. Otuda su svi svojski radili da do tih promena u Srbiji, do smene vlasti i rezima dodje. I kada se to desilo oktobra meseca proste godine svi smo se iskreno radovali, jer smo ocekivali da ce sa novom vlascu, sa novim predsednikom i nasi problemi krenuti brze da se resavaju i da ce se pokrenuti sa mrtve tacke. Evo vec devet meseci je proslo. Mi na Kosovu i Metohiji ne osecamo nikakve promene. Za nas nema poboljsanja. Ne samo da i dalje zivimo u teskim i nemogucim uslovima, nego ono sto smo ocekivali da sada nasa drzava, nova vlast, novi predsednik preduzmu neke odlucnije korake na resavanju nasih problema, mi ni posle devet meseci ne vidimo nikave pozitivne signale da ce do tih promena uskoro doci. Mi i dalje dole trpimo veliki pritisak medjunarodne zajednice, narocito povodom predstojecih izbora koji su zakazani na Kosovu i Metohiji u novembru mesecu za parlament Kosova. Smatramo da sami nismo u stanju i da ne treba da sami da resavamo to pitanje, nego da to pitanje bude resavano na najvisem novou u nasoj drzavi a da mi onda sledimo ono sto nas predsednik i nasa vlast budu odlucili po tom pitanju.

Mi za ovih devet meseci nismo sedeli skrstenih ruku. Vise puta smo imali sastanke sa predsednikom Kostunicom, sa predstavnicima nove vlasti. Pisali smo mnogobrojna saopstenja, izjave i domacim vlastima u Beogradu, ali i medjunarodnoj zajednici i faktorima koji odlucuju o nasoj sudbini. Govorili smo da po pitanju izbora bez izvesnih promena uslova u kojima mi danas zivimo, Srbi na Kosovu i Metohiji nemaju mogucnosti da u tim izborima ucestvuju. Mi ne kazemo da ce Srbi bojkotovati te izbore, ali liseni svih prava, narocito prava na bezbednost i slobodu kretanja, dok se ne pocne resavati problem prognanih lica i dok se ne stvore uslovi za pocetak procesa povratka na njihova ognjista, dok se ne sazna istina o nasih vise od 1300 kidnapovanih gradjana, mi zaista nismo spremni da na tim izborima ucestvujemo. Tim izborima bilo bi neophodno da prethodi registracija svih Srba sa Kosova i Metohije, kako onih koji i dalje dole zive, tako i onih koji su prognani da bi smo konacno znali kakav je brojcani odnos Srba i Albanaca na Kosovu. Sigurno je da nije onako kako albanska propaganda iznosi da je odnos 90: 10. Niti njih ima dva miliona, niti Srba ima 200.000, vec nas je, izgleda, mnogo vise. Zato je potrebno da nasa vlast sa OEBS-om izvrši popis, registraciju svih gradjana Kosova i Metohije, pa tek onda da se zauzme zajednicki stav po pitanju predstojecih izbora.

Ono sto smo mi jos ocekivali od nove vlasti to je da se poradi na prevazilazenju razlika medju stavovima pojedinih predstavnika Srba sa Kosova da ne bi nastupali u vise linija i frontova, nego da bi se glas Srba sa Kosova cuo kao jedinstven glas i da se dodje do zajednicke platforme. Ni na tom pitanju, nazalost, jos nista nije konkretno uradjeno. Naprotiv, reklo bi se da se pojedinci trude da i dalje unose smutnju i deobu medju Srbe na Kosovu. Da drobe i ono malo srpsko telo koje je na Kosovu ostalo, tako da je nas polozej danas na Kosovu, imajući sve to u vidu, veoma ozbiljno uzdrman i pitanje je zaista kako ce Srbi moci i dalje tamo da ostanu ako se odavde, iz nase prestonice, od strane nasih vlasti ne preduzmu neki konkretniji i odredjeniji koraci. To je ukratko sadasnja slika srpskog naroda na Kosovu i Metohiji i njegovog polozeja.

Rada Trajkovic: Sa obzirom da je problem Kosova i Metohije nesto sto treba da predstavlja drzavni problem a ne partijski, ja sam danas, iako je moja DHSS imala konferenciju za štampu, iskoristila privilegiju i razumevanje mojih stranackih prijatelja da, ipak, budem deo SNV, ciji sam clan. Vladika je kazao da se nismo vidjali od promene vlasti u Beogradu. Znaete da smo za vreme Milosevica preziveli jedno veoma tesko vreme. Tesko za nas narod i tesko vreme individualno, u smislu napada i kvalifikacija na vladiku Artemija, SNV i pojedinačno na sve clanove SNV. Bojim se da smo ovih dana, ocekujuci da ce predstavnici novih vlasti promeniti retoriku, ponovo poceli sebe da prepoznajemo u izjavama dojucerasnjih clanova DOS, kao i vokabular i retoriku slicnu kao za vreme Milosevica.

Stanje na Kosovu i Metohiji definisacu na nacin kako to radi medjunarodna zajednica. Mislim na NATO, EU, sve

relevantne svetske vlade koji govore da granicu Kosova treba zatvoriti i oruzje ne prelati preko nje. To definise Kosovo kao mesto gde ima mnogo ekstremista i mnogo ilegalnog oruzja. Nazalost, Kosovo i Metohija je sa 10.800 kvadratnih kilometara, 44.000 vojnika Kfora, vise od 30.000 civilnih clanova Unmika i ostalih vladinih i nevladinih organizacija, danas posle dve godine od dolaska snaga Kfora i vlasti Unmika epicentar balkanske destabilizacije, odakle se podizu pobune i u juznoj Srbiji, koja je, verujemo, na dobar nacin sanirana i ono sto se trenutno desava u Makedoniji. Vi znate da se trenutno Ali Ahmeti, komadant ONE nalazi u Prizrenu. Nazalost, teritorija Kosova i Metohije na neprihvatljiv nacin koristi se cak i za razgovore sa liderima ONE koja trenutno vodi borbe na teritoriji Makedonije. U takvom, veoma neprijateljskom okruzenju pozicija Srba je zaista teska. I dalje traje, cak i u sve tezem obliku, pravi aparthejd, jer Srbi ne samo da ne smeju da se krecu izvan svojih enklava, ne smeju da koriste svoj jezik, zajednicke autobuse sa pripadnicima albanske zajednice, ne smeju da ulaze u bioskope, da se setaju gradom, idu u pozoriste... Bukvalno, pravi aparthejd. U takvom okruzenju, sa takvom kolicinom ekstremizma i terorizma na teritoriji Kosova i Metohije razgovati o politickom zivotu Srba zaista je vrlo tesko.

Ono sto je trenutno vrlo aktuelno to su predstojeci izbori na Kosovu i Ustavni okvir. Zeleli smo da upoznamo nasu javnost da pre nego sto je poceo rad na Ustavnom okviru ja sam licno zatrazila prijem kod predsednika Kostunice i trazila pravnog eksperta u timu koji ce raditi sa medjunarodnom zajednicom i predstavnicima albanske zajednice. SNV nije htelo da prihvati odgovornost da angazuje pravnika koji ce biti nas predstavnik, jer smo u to vreme smatrali da je drzava vec priznata - Milosevic je otisao a nova vlast dosla u Beograd.

Od g. Kostunice sam dobila cvrsta uveravanja da ce poslati pravnog eksperta. Albanska zajednica, ne zelim da govorim u negativnom smislu, uradila je vise resenja za Ustav Kosova i Metohije koja nisu nesto sa cime se ja slazem, ali jesu nesto zbog cega zelim da izrazim postovanje prema albanskoj zajednici koja je znala da definise svoje nacionalne interese i da na njima vrlo ozbilno radi. Sa druge strane predstavnici moje drzave nisu imali ni jednu ponudu sta to Jugoslavija i Srbija hoce na Kosovu i da li nesto uopste hoce, tako da je rad na Ustavnom okviru poceo sa predstavnicima medjunarodne zajednice koji su na pocetku ponudili jedno veoma korektno regulisanje okvira za samoupravu na Kosovu. Ali, posle pod pritiskom albanskih eksperata doslo je do promena, izdejstvovali su predsednika Kosova, naziv Ustavni okvir, Vrhovni sud koji ce imati telo koje ce predstavljati mozda i Ustavni sud. Sa druge strane imali smo sve ono sto znaci ne prihvatanje pravnih amandmana srpskog eksperta koji se kasnije ukljucio. Mislim da nas je to nase neucestvovanje na vreme sa jedne strane skupo kostalo, ali srpska zajednica u ovom Ustavnom okviru zaista ne moze da prepozna interese svog naroda i samim tim postoji bojazan i gotovo konsenzus medju Srbima da ukoliko ne dodje do promene u Ustavnom okviru da Srbi ne budu samo dekor. Prihvatanje realnosti da je Albanaca vise i da u toj skupstini treba da ima vise Albanaca, nikako ne treba da znaci da Srbi nece moci na institucionalni nacin da se izbore za nacionalni i individualni interes. Najgore ce biti podvrgnuti ih procesu majorizacije.

Na Kosovu trenutno imate jednu realnost - imate etnicki ciste dve trecine teritorije Kosova i Metohije i imate enklave. I da dodje do izbora, koliko Srbi nece ici u kampanju unutar teritorija koje su trenutno etnicki ciste i pod kontrolom albanske zajednice, toliko Albanci i njihovi lideri sugurno nece voditi kampanju u srpskim enklavama. Realnost obe zajednice je da se albanska zajednica boji dominacije srpske drzave, jer priznajemo, doziveli su mnogo neprijatnog, ali isto tako ocekujemo da ce i albanska i medjunarodna zajednica prihvatiti da i Srbi na Kosovu, dozivljavajući mnogo neprijatnosti od albanske zajednice, ne prihvataju njenu dominaciju. Resenje treba traziti otprilike u toj realnosti da se jedni od drugih bojimo.

****Radio Bgd Drugi program: Komentar na vest da je u selu Gusterica osnovano Srpsko demokratsko vece. U Tanjugovoj vesti citira se izjava Milana Ivanovica koji je ostro osudio Radu Trajkovic i vladiku Artemija i niz drugih ljudi iz SNV Kosova i Metohije. Molio bih da nam malo podrobnije objasnite o cemu se radi. Kakvi su odnosi medju Srbima na Kosovu, jer ovo nije prvi put da se nesto ovako desava i kako to prevazici? Da li i medju Albancima ima neslaganja u formulisanju njihovog nacionalnog interesa?**

Ep. Artemije: Mi smo culi istog dana uvece za skup u Gusterici, jer smo bili na Brezovici na osvecenju nove crkve. Znamo ko je tamo bio i u novinama se iznosi sa kakvim ciljem je to Vece osnovano. Osnovano je od onih lidera koji imaju za cilj da se ne slazu sa politikom SNV iz Gracanice, sa onim sto mi radimo, sprovodimo, zasta se borimo, ne samo od dolaska Kfora nego i mnogo ranije i pre izbijanja rata na Kosovu i za vreme i posle rata. To je ono na sta sam ja aludirao govoreci da umesto objedinjavanja spskih opcija na Kosovu dolazi do novih deoba, drobljenja i razbijanja nase zajednice. Koji je cilj osnivanja tog Veka? Oni su sami rekli da je cilj rusenje, a ne gradnja. Deoba Srba, a ne objedinjavanje. Izazivanja sukoba sa celim svetom, a ne saradnja. Ne treba biti dalekovid pa zakljuciti gde ce nas takvi ciljevi odvesti u 21. veku. Pogotovo, ako te ciljeve podrzavaju ili se njima solidarisu ili ih, makar precutno, dopustaju nove vlasti.. Da li je to tako ili nije, vreme ce pokazati. U svakom slucaju, smisao tog sastanka u Gusterici i osnivanje tog nazovi Srpskog demokratskog veka je nesto sto doprinosi tragediji srpskog naroda na Kosovu, ali i bojim se i daleko sire, za ceo srpski narod.

Rada T: Kad bi mi u Beogradu imali drzavnu politiku koja bi bila usaglasena izmedju onoga sto znace nasi stavovi o kojima je govorio vladika Artemije a to je saradnja sa medjunarodnom zajednicom, razgovori i pregovori sa albanskom zajednicom na Kosovu, ne vidim razloga da se ne razgovara sa svojom zajednicom bez obzira na strategiju koju oni zastupaju. Ukoliko bi mi u Beogradu imali jasno definisanu strategiju, sukoba na Kosovu ne bi bilo. Pre izvesnog vremena mi smo kod predsednika Kostunice imali razgovore, mislim na predstavnike svih relevantnih partija i snaga koje postoje na tom prostoru. Tu su bili i premijeri Djindjic i Zizic. Kada smo insistirali da li treba saradjivati sa medjunarodnom zajednicom ili ne, nismo dobili jasan odgovor. Sa tog sastanka mi smo se vratili na Kosovo i Metohiju kao da je u principu bilo receno: "Snalazite se kako hocete". Ali, to je bilo samo na pocetku. Ljudi koji su se odlucili i bili uvek za saradnju sa medjunarodnom zajednicom jos vise su se nadali da ce za to dobiti podrsku Bgd-a, koji se trudi da sve vise bude deo sveta i medjunarodne zajednice. Ali, nakon odlaska dole Oliver Ivanovic je ubrzo nakon sastanka bio

eliminisan, a pre nekoliko dana u Gusterici je održan sastanak koji je imao samo jednu tacku dnevnog reda - okupljanje Srba koji su protiv SNV.

Volela bih da iza svega ovoga ne stoji podrška iz Bgd-a, kao i da ubrzo cujem i trazim odgovor predsedika Kostunice koji ce te napade i nasrtaje zaustaviti, sa obzirom da su sve to ljudi koji pripadaju DSS. Moram reci da je u Gusterici ima mnogo ljudi koji su ovih dana isli u Beograd na mitinge podrške bivšem predsedniku Slobodanu Milosevicu, pa nas jos vise cudi ta neprincipijelna koalicija.

Moram reci da i medju Albancima postije razmimoilazenja u pogled borbe za dominacijom nad Kosovom, pa imamo i ubijanja medju albanskim partijama, ali strateski cilj im je jedinstven - nezavisno Kosovo.

*Vecernje novosti: Poznato je da ste dali podršku imenovanju potpredsednika republike vlade N. Covica za koordinadora tima vlade Srbije na Kosovu. Da li to znaci da podrzavate njegovu ideju o podeli Kosova na dva entiteta i Covicevu inicijativu o održavanju Konferencije o Kosovu?

Ep. Artemije: Prateci zauzimanje i rad g. Covica oko resavanja problema na jugu Srbije, sto je pratila i cela medjunarodna zajednica i cela domaca javnost, svi znamo da je njegov rad tamo urodio izvesnim plodovima: sukobi su prestali, pocao je normalniji zivot u opstinama Bujanovac, Medvedja i Presevo. Mi smo se istinski obradovali kada je vlada Republike Srbije imenovala g. Covica za koordinadora za resavanje problema na Kosovu i Metohiji. Smatramo da je on covek, pre svega pozitivno, ocenjen zbog svojih rezultata, da je boraveci sest meseci na jugu Srbije upoznao sustinu problema u mesovitim zajednicama u kojima zive Srbi i Albanci. Smatramo da ce njegov rad kao koordinadora i na Kosovu i Metohiji doneti pozitivne rezultate.

Ideja o dva entiteta nije ideja o podeli Kosova. To je samo polazna tacka. Kao sto je Rada T. vec rekla da na Kosovu postoje mesta na kojima zive samo Albanci i mesta gde zive samo Srbi. Albanci imaju gorko iskustvo od srpske vlasti, za vreme sukoba. Srbi imaju gorko iskustvo od dominacije Albanaca i za vreme i posle rata. Dakle, ne prihvatljivo je da se uspostavi bilo cija vlast koja bi dominirala nad onom drugom zajednicom. Ono sto je g. Covic predlozio ideji o dva entiteta u stvari nije podela Kosova, nego je to stvaranje dve samoupravne zajednice na Kosovu, koje ce ostati nepodeljeno geografski i u svakom drugom pogledu, gde svaka zajednica ima svoju lokalnu vlast i samoupravu. U tom kontekstu i u cilju kontaktiranja i razgovora to je samo ideja koja mora biti razradjena. Ona ce biti razradjena u direktinim kontaktima i razgovorima, kako sa medjunarodnom zajednicom tako i sa predstavnicima kosovskih Albanaca. Zato smatramo da je to veoma pozitivna odluka Vlade Republike Srbije i mi zaista ocekujemo g. Covica dole verujuci da ce njegovim radom doci i do prevazilazenja onih tenzija koje postoje u pojedinim grupacija u srpskom narodu, kao sto dokazuje i ovo u Gusterici sto je bilo. Nadamo se da ce uskoro sve biti bolje.

Rada T. Ja bih se zadržala samo na Konferenciji. Kosovski problem prevazilazi moc ili pitanje odgovornosti jednog coveka i jedne partije, kao sto je DA i bez obzira sto je g. Covic za nas zaista prihvatljiva licnost, u smislu da ga prihvata medjunarodna zajednica. Ona je bitan faktor odlucivanja u resavanju stanja na Kosovu sa jedne strane, a Srbi i Albanci kao sukobljene strane imaju nesto uticaja. To sto kazu da g. Covica predlaze NATO daje mi za pravo da izjavim da je to dobro ako ga prihvata NATO. Bolje sa NATO-m biti prijatelj, nego ratovati, pa sad imamo situaciju kakvu imamo na prostorima sa kojih dolazimo.

Mislim da konferencija treba da se odrzi i da pravo za odlucivanje o Kosovu i Metohiji ne sme da bude pravo jedne stranke ili predstavnika jedne stranke. Nekada u Milosevicevo vreme kosovopoljski Srbi su bili ti koji su resavali sudbinu Srba i srpskog naroda. Voja Vucinic, g. Kecman, celokupno Kosovo Polje nogom je otvaralo vrata kod bivseg predsednika Milosevica i sa njim resavalo i donosilo odluke koje su se ticale svih nas koji dole zivimo. Bojim se da sad imamo jednu drugu situaciju u kojoj lideri sa severa i DSS pokusavaju da takodje nogom otvaraju vrata kabineta predsednika Kostunice i da donose ili uticu na donosenje odluka o resavanju pitanja svih nas koji zivimo na kosovskom prostoru. Konferencija jeste nesto sto ce dati na kvalitetu u smislu osmisljavanja drzavne politke dole koja ce mozda saopstiti SNV da ne sme toliko da saradjuje sa medjunarodnom zajednicom i ljudima na severu da ipak moraju da saradjuju sa medjunarodnom zajednicom. Mislim da ce ti stavovi obavezati i jedne i druge da postuju ono sto nakon tog sastanka kao zakljucak g. Nebojsa Covic bude poneo na Kosovo i oni koji ne budu funkcionisali po tim zakljuccima morace napustiti igru.

***Politika**: Da li mislite da je u ovom kratkom roku moguće da se ostvare uslovi za izlazak na izbore ili je možda realno ocekivati da se sa tim zapocne i da ce medjunarodna zajednica dati garancije da ce se u nekom razumnom roku resiti ti problemi. U slucaju da se to ne ostvari i Srbi ne izadju na izbore, ko ce onda Srbe predstavljati u resavanju problema u pregovorima sa medjunarodnom zajednicom i posto oni uglavnom insistiraju da u tim pregovorima budu predstavnici lokalnih zajednica, kao sto je to bilo i na jugu Srbije. Govori se neophodnosti donosenja istorijskog sporazuma o odnosima dve etnicke zajednice, odnosno Srba i Albanaca. Po Vama ko bi trebalo da u tome ucestvuje, da li samo predstavnici Srba sa Kosova ili iz Srbije i SRJ da se ukljuce pa i medjunarodna zajednica i da li taj dokument treba da ima trajni karakter ili da time bude oroceno resavanje statusa Kosova.

Ep. Artemije: Odgovor na oba pitanja je vrlo kratak i jednostavan. Mi smo svesni da je ostalo malo vremena do izbora i ne ocekujemo zavrsetak ovih procesa nego njihovo zapocinjanie. I po pitanju pregovora, razume se, mi smo toliko puta ponovili da mi Srbi sa Kosova sami niti hocemo, niti mozemo da resavamo konacni status i sve probleme koji se ticu Kosova i Srba na Kosovu. Ocigledno da to to mora da cini nasa drzava, ali i da i mi budemo da u to ukljuceni. Nikako kao Rambuje - sa svima sa Kosova samo bez Srba sa Kosova.

Rada T: Zna da je g. Rugova jako dugo drzao albansku zajednicu izvan institucija zato sto je verovao da u institucijama sa promenjenim Ustavom ne mogu da prepoznaju sebe i svoj interes. Sada medjunarodna zajednica ima slicnu situaciju jer u Ustavnom okviru Srbi ne prepoznaju svoje interese i u tom smislu treba razgovarati sa medjunarodnom zajednicom da nekim aneksima zaista srpska zajednica, pre svega i to je jedan od najvaznijih problema, prepozna svoje interese i da nakon toga predjemo na razgovore o onome sto preedstavlja uslov. Ako je uslov

bezbednost, medjunarodna zajednica moze presijom na albanske lidere pokusati da popravi bezbednosnu situaciju ako je Albancima stalo da u skupstini budu i sSbi. Povratak Srba nije normalno ocekivati i ogromnim brojkama, pre svega iz bezbednosnih razloga. Na sastanku PAVK, g. Dan Everts jednom je kazao: "Povratak, ali povratak i u Mitrovici". Znade da u Pristini nema vise Srba, iako ih je bilo 40.000. U severnoj Mitrovici ima veoma malo Albanaca, a u juznoj Mitrovici uopste nema Srba. Kada su predstavnici albanske zajednice dolazili iz Makedonije zajedno sa NATO i Civilnom administracijom, oni su upadali u srpske stanove, izbacivali Srbe i uzurpirali srpsku imovinu. Neki cak i sa razlogom, jer kad su se otisli u svoja sela nisu mogli da nadju svoje kuce i nisu imali gde da se smeste, pa su onda napadali nas, izbacivali nas iz gradova i nasih stanova. To isto se desilo i u severnoj Mitrovici. Srbi koji su napustili Metohiju, Pristinu uselili su se u neke albanske stanove u ovom delu grada. Ukoliko krenemo na porces povratka Srba u gradovima, onda bi doslo do direktnog sukoba jednih i drugih. Ukoliko bi izbacivali Srbe u severnoj Mitrovici ili Albance u juznoj Mitrovici ili Pristini i dovodili Srbe, izbio bi sukob. To medjunarodna zajednica nece. Ona nije dosla dole da gine, vec pored svega zarad svojih kljucnih interesa.

Sa druge strane, mislim da kod povratka treba da budemo svi oprezni i da zahtevamo povratak tamo gde je to trenutno moguće - unutar srpskih enklava. Tamo gde je bezbedno, tamo gde bi ojacali Srbe na tom prostoru u zeli da ostanu i da povratak tih ljudi znaci i sigurnost. Mislim da sudbina kidnapovanih i identifikacija onih koji su ih kidnapovali ne bi trebalo da predstavlja problem za medjunarodnu zajednicu, sa obzirom da oni, kako mislim, odlicno znaju koji su ljudi bili odgovorni na teritoriji Kosova i Metohije, na pojedinim lokacijama i delovima grada ili celih opstina. Mislim na bivse lidere OVK koji su kontrolisali Kosovo odmah nakon ulaska medjunarodne zajednice. Cula sam izjavu saveznog ministra untrasnjih poslova, g. Zivkovic koji se zali na saradnju sa Unmikom. To zaista razumem, jer mislim da Unmik policija ne zeli da dolazi u sukob sa kriminalom, a Kosovo je zaista Eldorado za organizovani kriminal: prostituciju, trgovinu oruzjem, ubijanje, trgovinu belim robljem... Kosovo je trenutno u Evropi sa najvećom stopom kriminala, a oni izbegavaju suceljavanje sa kriminalcima jer to moglo znaciti i stradanje, a oni ne zele da stradaju.

Sto se tice izbora, trazeci pre svega uslove i prepoznavanje unutar Ustavnog okvira je nesto sto je prioritet. Mislim da ste u pravu, da Srbe treba da predstavljaju legalno izabrani predstavnici, da ne bi bili kao do sada samozvani. Jer u principu, svi smo samozvani. Dole nema legalnih. Predstavljamo Srbe koji jesu ili nisu za saradnju sa medjunarodnom zajednicom. Inace, legalno izabranih Srba na tom podrucju trenutno nema. Ono sto jeste fakat, i ukoliko dodje do odvajanja Crne Gore, Kosovo nece moci biti nezvisno sve do momenta dok to ne prihvati drzavno rukovodstvo Srbije. Samim tim, mislim da predstavnici albanske zajednice i njihovi lideri sto pre to shvate pre ce i stupiti u kontakt sa Beogradom radi dogovora oko resavanja situacije na ovom podrucju. Istorijski sukob postoji. Mi koji smo rodjeni dole preiveli smo vreme nakon pada Rankovica. Za sve su bili krivi Srbi i Rankovic, pa smo onda imali dominaciju albanske vlasti, pa smo imali jako stradanje Srba i iseljavanje vise od 250.000 Srba do pojave Milosevica. Potom smo imali srpsku vast koja je sve cinila da Albancima bude lose, tako da smo uvek imali dominaciju zajednica a nikad pravu demokratsku vlast u smislu borbe za individualna prava. Uvek smo se borili za kolektivna prava. Sad tu treba naci meru i resenje.

*Radio Beograd 202: Vladiko, zanima me Vas komentar na najavu mogucih razgovora i susreta Djindjica i Hasima Tacija. Mediji su preneli da je doslo do telefonskog kontakta, ali da se uskoro ocekuje susret. Mozda je to jedan korak ka daljim pregovorima Srba i Albanaca?

Ep. Artemije: Svaki razgovor moze samo doprineti razresenju problema. Tako i ako dodje do susreta Djindjica i g. Tacija i taj razgovor ce biti u interesu pronalazenja resenja i otkrivanja istine o sudbinama kidnapovanih i nestalih Srba cije porodice vec dve godine uporno tragaju za svojim milim i dragim i za istinom ma kakva ona bila. Nadamo se da bi ti razgovori trebalo da pokrenutaj proces otkrivanja istine o kidnapovanim.

Slika: Sa konferencije za stampu

KRATAK OSVRT

Pisati o sebi je nezahvalno, iako cesto neophodno. Ne sebe radi nego, istine radi. Ovde cu nesto o sebi reci, u trecem licu. Podnosljivije je nego u prvom.

Dakle,

"Vladika Artemije bio je glas razuma u pustinji bezumlja pre rata na Kosovu i Metohiji, za vreme i posle rata, sve do danas. On je bio pastir koji je izgubljeno srpsko stado pokusao (i uspeo) da odrzi na svetim kosovsko-metohijskim prostorima, onda kada su ga svi drugi napustili.

Taj stav i "politiku" (bez bavljenja politikom) skoro pre dve godine prihvatilo je i do sada se nje dosledno drzi Srpsko Nacionalno Vece Kosova i Metohije (SNV KiM). Nas rad je dovoljno poznat domacoj i svetskoj javnosti. No necemo o tome.

I Vladika Artemije i SNV KiM time je izazvalo bes i gnev bivseg gubitnickog rezima i bili stalna meta napada. I tada je Vladika govorio samo istinu: "Bez promene vlasti i rezima u Srbiji nema pravednog resenja kosovskog problema." Njegov doprinos toj promeni drugi ce ceniti. Ali on se njoj iskreno obradovao oktobra 2000. godine. Na zalost, izgleda samo na kratko.

Nova vlast ni za devet meseci nista konkretno nije ucinila da se uslovi zivota (prezivljavanja) Srba na Kosovu i Metohiji bilo koliko poprave. Sva pitanja (slobode zivljenja, slobode kretanja, mogucnosti rada, pronalaska kidnapovanih, povratka prognanih i mnoga druga) ostaju i dalje bez odgovora i bez resenja.

Istina, Vladika je mnogo puta imao susrete i kontakte sa Predsednikom Kostunicom i drugim predstavnicima nove vlasti. Ljubazno je priman, razgovaralo se i - puno obecavalo. I - toliko! U praksi se sustinski nista nije dogodilo.

Zato smo pisali mnoga pisma, obracanja, saopstenja, zakljucke... I opet - nista!

Ne, ipak se pocelo nesto dogadjati. Ponovo smo postali meta napada raznih "lidera i lidercica" kojima je nas ispravni, uspravni i dosledni stav smetao. Ne znamo zasto. Novi napadi, kao ni oni stari, nemaju skrupula ni granica. Sem

pljuvanja, drugih argumenata nemaju.

Najnoviji slucaj od 14. jula ove, 2001. godine je bez premca.

Tog istorijskog dana dosli su predstavnici Politickog komiteta za odbranu severnog dela Kosova (G-da. Marko Jaksic, Milan Ivanovic i dr.) u maleno selo Gusterica kod Lipljana, gde su odrzali skup sa liderima Srba iz centralnog Kosova i razgovarali...

O cemu?

O osnivanju Srpskog Demokratskog Veca (SDV).

Sa kojim ciljem?

Genijalno! Sa ciljem "objedinjavanja svih politickih snaga i lidera u centralnom Kosovu koji se protive politici Srpskog Nacionalnog Veca Gracanice."

Veoma konstruktivan cilj novih spasilaca Srba na Kosovu.

Cilj rusenja, a ne gradnje. Cilj deobe Srba, a ne objedinjavanja. Cilj izazivanja sukoba sa celim svetom, a ne saradnja... Ne treba biti dalekovid pa zakljuciti gde ce nas takvi ciljevi odvesti u 21. veku. Pogotovu ako te ciljeve podrzavaju ili se sa njima solidarisu ili ih makar precutno dopustaju nove vlasti u Beogradu na celu sa g-nom. Kostunicom. Ako predsednik Kostunica zna za takve aktivnosti lidera sa severa Kosova (iz njegove su stranke) i to tolerise, ponece na sebi istorijsku odgovornost.

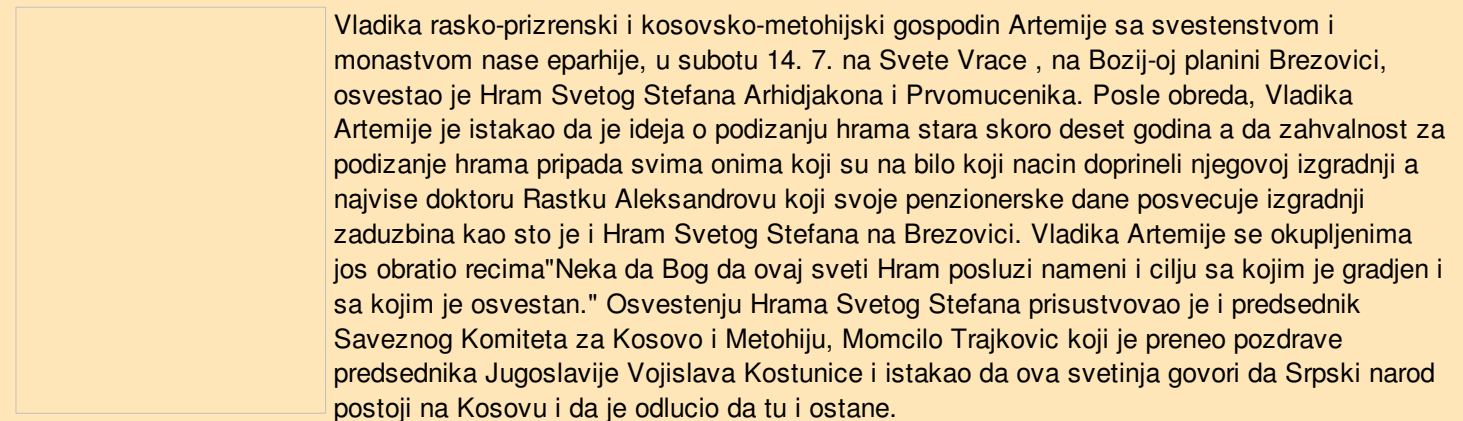
Nadamo se, jos uvek, da on iza toga ne stoji.

Daj Boze!

16. juli 2001. god. Beograd Episkop rasko-prizrenski i kosovsko-metohijski

+ARTEMIJE

OSVESTANA NOVA CRKVA NA BREZOVICI

Vladika rasko-prizrenski i kosovsko-metohijski gospodin Artemije sa svestenstvom i monastvom nase eparhije, u subotu 14. 7. na Svete Vrace , na Bozij-aj planini Brezovici, osvestao je Hram Svetog Stefana Arhidjakona i Prvomucenika. Posle obreda, Vladika Artemije je istakao da je ideja o podizanju hrama stara skoro deset godina a da zahvalnost za podizanje hrama pripada svima onima koji su na bilo koji nacin doprineli njegovoj izgradnji a najvise doktoru Rastku Aleksandrovu koji svoje penzionerske dane posvecuje izgradnji zaduzbina kao sto je i Hram Svetog Stefana na Brezovici. Vladika Artemije se okupljenima jos obratio recima"Neka da Bog da ovaj sveti Hram posluzi nameni i cilju sa kojim je gradjen i sa kojim je osvestan." Osvestenju Hrama Svetog Stefana prisustvovao je i predsednik Saveznog Komiteta za Kosovo i Metohiju, Momcilo Trajkovic koji je preneo pozdrave predsednika Jugoslavije Vojislava Kostunice i istakao da ova svetinja govori da Srpski narod postoji na Kosovu i da je odlucio da tu i ostane.

U ime delegacije SNV-a Kosova i Metohije koja je takodje prisustvovala osvecenju Hrama, clan Izvrnog odbora ovog Veka Randjel Nojkic, istakao je da je izgradnja Hrama Svetog Stefana na Brezovici najava za povratak srpskog naroda na svoja vekovna ognjista.

Slika: Osvecenje nove crkve na Brezovici, 14. 7. 2001. god.

Protest porodica kidnapovanih i nestalih lica

APEL ZA PRONALAZENJE NAJBILIZIH

Protest odrzan kao podrška mitingu u Gracanici koji traje tri dana zbog nepoznate sudbine i neresavanja problema osetih na Kosmetu.

Udruzenje porodica kidnapovanih i nestalih lica na Kosovu i Metohiji organizovalo je juce protest ispred kancelarije UNMIK-a u Beogradu, kako bi upozorilo domacu i stranu javnost da prestanu da se oglusavaju na apele i molbe za pronalazenje njihovih najblizih.

Protest je organizovan kao podrška mitingu koji u Gracanici traje vec tri dana zbog nepoznate sudbine i neresavanja problema osetih na Kosovu i Metohiji, izjavila je Tanjugu sekretar tog Udruzenja Olivera Budimir.

Protestno okupljanje clanova porodica kidnapovanih i nestalih, uz parole "Zasto nema optuznice za zlocine nad Srbima?" "Oslobodite otete Srbe", "Oni cekaju pomoc", "Gde su nasa deca?", samo je nastavak borbe za otkrivanje istine i upoznavanje domase i strane javnosti o problemima osetih i nestalih lica u juznoj srpskoj pokrajini, rekla je Olivera Budimir.

Prema njenim recima, veliku nadu porodicama nestalih pruzio je srpski premijer Zoran Djindjic obećanjem da ce sa njima otici na Kosovo i razgovarati sa liderima Demokratske stranke Kosova.

Poslednji protest tog udruzenja odrzan je pre mesec dana, a od tada, naglasila je Olivera Budimir, nista nije uradjeno na otkrivanju istine, niti na identifikaciji pronadjenih tela u masovnim grobnicama, posto "oni koji mogu da provere i utvrde identitet leseva o tome ne zeleva da govore". (Tanjug)

UNMIK: Resavanje slucajeva nestalih - najvisi prioritet

Predstavnici UNMIK-a u Beogradu juce su u razgovoru sa clanovima Udruzenja porodica nestalih i kidnapovanih lica sa Kosmeta ponovili da UN resavanje slucajeva nestalih lica bilo koje nacionalne pripadnosti smatraju najvisim prioritetom, saopstila je juce kancelarija UNMIK-a u Beogradu.

U saopštenju se navodi da je sef kancelarije UNMIK-a u Beogradu Blanka Antonini danas tokom gotovo dvoclasovnog razgovora sa predstavnicima Udruzenja upoznata sa njihovom zabrinutoscu i sa zahtevima koje upucuju medjunarodnoj

zajednici.

Protest porodica otetih i nestalih na Kosovu i Metohiji

TRAZE VANREDNU SEDNICU PARLAMENTA

Nis, 13. jula (Tanjug) Porodice otetih i nestalih na Kosovu i Metohiji protestovale su danas u Nisu, zahtevajući zakazivanje vanrednog zasedanja republičkog parlamenta na kome bi se raspravljalo o tom problemu.

Organizator protesta ispred Skupštine grada bilo je Udruženje porodica otetih i nestalih na Kosmetu za čiju sudbinu se ne zna dve, pa i tri godine, od kada im se gubi svaki trag.

Oкупljenima se obratio predsednik Skupštine grada Nisa Goran Ciric koji je kazao da će njihov zahtev biti prihvacen od poslanika Nisa koji će pokrenuti inicijativu da se o njemu raspravlja na sednici Narodne skupštine Srbije.

Protest i u ponedeljak

Udruženje porodica kidnapovanih i nestalih na Kosovu i Metohiji organizovace u ponedeljak 16. jula, u 11 sati, miran protest ispred kancelarije Medjunarodnog komiteta Crvenog krsta u Beogradu, saopšteno je juče iz tog udruženja.

Udruženje je u saopštenju pozvalo sve porodice čiji su srodnici kidnapovani i sve ljude dobre volje da se pridruže protestu ispred zgrade MKCK, u Juznom bulevaru 144. (Tanjug)

Premijer Djindjic za "Glas" potvrdio da ide na Kosovo

OBECANJE PORODICAMA NESTALIH JACE OD STRAHA

BEOGRAD 15.07.2001.- Zoran Djindjic, predsednik Republičke vlade, posetice Kosovo i Metohiju izmedju 22. i 25. jula, gde bi trebalo da se sastane sa Hasimom Tacijem, predsednikom Demokratske partije Kosova, i komandantom teroristicke OVK, Agimom Cekuom.

- Obecao sam porodicama nestalih i kidnapovanih Srba sa Kosmeta da cu pokusati da izdejsstvujem sastanak sa onima koji bi mogli da znaju sta se dogodilo sa tim ljudima - rekao je Djindjic za "Glas". On je napomenuo da je rasvetljavanje sudbine nestalih Srba obaveza medjunarodne zajednice, Skupštine i Vlade Srbije i da je bitno obezbediti ucesce Kfora i Hansa Hakerupa u ovim razgovorima.

- Cak i ako ne dobijemo njihovu podrsku, necemo biti pokolebani u nameri da dodjemo do neophodnih podataka - kaze Djindjic. Na pitanje da li je zabrinut za svoju bezbednost prilikom ove posete, narocito u svetlu dogadjaja u subotu, kada je delegacija Demokratske stranke imala velikih problema u isporuci humanitarne pomoci Srbima na Kosmetu, premijer istice:

- Moramo da pokusamo sve sto je u nasoj moci. Ako uvek odustanemo na prvoj prepreci, nikada se necemo pomeriti s pocetka. Naravno, ulozicemo maksimum napora da ne rizikujemo ljudske zivote.

Batic: Uskoro istraga Haga o zlocinima "OVK"

U PRIPREMI OPTUZNICE ZA SIPTARSKE TERORISTE

BEOGRAD 15.07.2001. - Istrazitelji Haskog tribunala ce u periodu od 7. do 17. avgusta ispitati 58 Srba u vezi sa zlocinima "OVK"- izjavio je u subotu republički ministar pravde i predsednik DHSS Vladan Batic.

On je na sednici Glavnog odbora DHSS rekao da posle toga ocekuje podizanje haskih optuznica protiv celnika "OVK".

Batic je za sledecu sedmicu najavio i pocetak sudjenja za ratne zlocine pred domacim sudovima, ali nije zeleo da precizira da li su u pitanju lica protiv kojih je Tribunal vec podigao optuznice.

- Neki pokusavaju da satanizuju i kriminalizuju Republičku vladu zbog izrucenja Milosevica. Time je završen drčavni udar Slobodana Milosevica od pre 12 godina - izjavio je predsednik DHSS - a.

Srpski ministar pravde je rekao da su "pojedinci dali sebi za pravo da budu jedini tumaci Ustava", dodajuci da su "najveci kriticar tog zabljackog ustava, preko noci poceli da ga proglašavaju za Sveto pismo". On je naglasio i da ocekuje da će Biljana Plavsic, bivsa predsednica RS, "do kraja jula biti u Beogradu". Prema njegovim recima, DHSS podržava afirmaciju zajednicke države", ali i trazi raspisivanje referendumu u Srbiji, na kome bi se građani izjasnili o budućnosti federacije.

Italijanski nedeljnik "L'Espresso": Kosovo, na levo krug!

"NOVA ZAPOVEST SAVEZNICIMA: SRBI SU DOBRI, A ALBANCI LOSI"

Pise: Luco Karadjolo

Prosle su samo dve godine od kraja NATO bombardovanja Jugoslavije, samo devet meseci od Milosevicevog poraza na izborima, a ovo je izgleda nova zapovest Severnoatlantske alijanse, ispod koje su na nedavnom samitu u Budimpesti svoj potpis stavili Amerikanci i Evropljani. Otkud ovaj tako brzi zaokret? Pre svega, zato sto su makedonski Albanci, u sprezi sa kosovskim, otvorili novi ratni front. Preteci da naruse stabilnost za juzno krilo NATO strateski veoma vazne zemlje, albanski gerilci su tako automatski postali nas protivnik.

I to nema nikakve veze sa razlozima koji su Albance na to podstakli ni sa greskama ili neadekvatnim reagovanjem vlade u Skoplju. Makedonske trupe uz pomoc artiljerije i helikoptera bombarduju sela u kojima dejstvuju pripadnici OVK, isto, cak i vise nego sto je to Milosevic cinio prema pobunjenicima na Kosovu. Ali, za razliku od Milosevica, makedonski predsednik Trajkovski moze da upotrebi silu uz podršku Alijanse.

Drugi razlog lezi u ponasanju OVK posle pobede u junu 1999. Umesto da preuzmu odgovornost i da postanu faktor stabilnosti, kako bi to zeleli u NATO, vodje kosovskih gerilaca su se posvetili kontra etnickom ciscenju na stetnu Srba, Cigana i drugih manjina.

Oni imaju za cilj da stvore "veliko Kosovo", to jest da prisvoje sadasnju srpsku pokrajinu koju su vec velikim delom

zaposeli Albanci, tako da bi zapadna Makedonija gde trenutno živi pola miliona Albanaca postala "istočno Kosovo". Ali Amerikanci i Evropljani uopšte nemaju nameru da otvaraju nova ratna žarišta na Balkanu.

Poslednji razlog za zaokret u politici Alijanse jeste ponasanje novih jugoslovenskih rukovodilaca. Amerikanci i neke evropske zemlje bi želeli da Beograd više saradjuje sa Tribunalom u Hagu. Ili barem se prave da to žele. Ali, ono što je najvažnije, jeste umereni Kostunicin stav i njegova izražena kooperativnost na terenu, na Kosovu i u južnoj Srbiji. Tako smo, ne želeći da u opasnost dovodimo dragocene živote naših vojnika, dopustili Srbima da se vrate u kopnenu zonu bezbednosti široku 5 km koja je stvorena na granici između Srbije i Kosova na kraju rata kako bi se sprečio pristup trupama iz Beograda.

Sada ti vojnici služe da u sahu drže albansku gerilu, ne izlazeći NATO trupe suviše opasnim zadacima. Oni su sada naši kolonijalni vojnici kao što su to tokom 1999. bili albanski gerilci. A kroz izvesno vreme, mogli bi da postanu i naši saveznici u NATO.

Ali i pored ovih makijavelističkih strateskih rešenja, ostaje da se utvrdi da li ko zna koja po redu "promena konja" može da posluži uspostavljanju mira na Balkanu. Pre ili kasnije, ipak ćemo morati da odlučimo šta treba raditi sa ovim regionom. I da to objasnimo sukobljenim stranama. Pocev od albanskih gerilaca koji sada imaju na hiljade pripadnika i koji mogu biti poraženi samo ako odlučimo da blokiramo isporuku naoružanja i novca koji primaju od emigranata iz Nemacke, Svajcarske i drugih evropskih zemalja.

COVIC: FORMULISANJE ZAJEDNICKIH CILJEVA SRBA I ALBANACA

Lider DA predložio konferenciju o Kosovu i Metohiji na kojoj bi učestvovali najznačajnije ličnosti pokrajine

- Postoji mali i tesan ulaz kroz koji Srbija može da se vrati na Kosovo i Metohiju. Taj ulaz mogu da zatvore samo sebični interesi i sujete lokalnih lidera sa tog prostora. Zato sam i odlučio da predložim održavanje konferencije o Kosovu i Metohiji na kojoj će učestvovati najznačajnije ličnosti iz srpskog i kosovskometohijskog života. Prvo, moramo jasno da formulisemo naše političke ciljeve i da ih saopštimo sebi, Albancima, Evropi i celom svetu. Prilikom određivanja tih političkih ciljeva mora se voditi računa o ispunjenju naših državnih interesa i interesa Albanaca. Tada takvi zahtevi neće nikome izgledati ni nerealni ni nepravedni - istakao je Nebojsa Covic, potpredsednik Vlade Republike Srbije i predsednik Demokratske alternative, na jučerasnjoj izbornoj konferenciji svoje stranke za Beograd.

Covic je potom objasnio da mu ne pada na pamet da svakodnevno objašnjava raznim liderima Srba sa Kosova i Metohije politiku vlade Jugoslavije i Srbije i državne i nacionalne interese i ciljeve za rešavanje krize u južnoj pokrajini.

- U rešavanju ovog problema ne može biti prevage ličnih interesa nekih pojedinaca nad nacionalnim i državnim. Lični prestiž, sujete i stranacki sukobi ne mogu odlagati rešavanje pitanja od životnog interesa za građane i državu i zato te stranacke borbe u nas moraju odmah da prestanu - naglasio je Covic.

Na konferenciji za Kosovo i Metohiju učestvovace sve najuticajnije međunarodne institucije, organizacije i ličnosti iz Evrope i sveta, sa Balkana, iz Jugoslavije i Srbije i na njoj će biti nadjeno rešenje koje će stabilizovati ovaj region i nasu državu, objasnio je Covic, naglasavajući da od praznih priča nema ništa, već da samo strpljivim političkim angažovanjem može da se gradi sigurna budućnost.

Kompliment umesto izdaje

Pogodjen primedbama nekih stranaka u nas, povodom predloga zapadnih zemalja da on bude glavni pregovarač u rešavanju kosovsko-metohijskog "cvora", Covic je dao slikovit primer:

- Kad bi zvaničnici Francuske javno rekli da bi na mestu ministra inostranih poslova Velike Britanije rado videli nekog političara sa imenom i prezimenom - to bi bio kompliment za tog čoveka, a sunarodnici ga ne bi osuđivali kao izdajnika i neprijatelja. A kad isti taj Zapad pohvali nekog srpskog političara, onda se to proglašava za greh i izdaju - zaključio je Covic.

Govoreći o sadašnjoj saveznoj državi Covic je rekao da je ona stetna za Srbiju, a treba otvoreno istaći da bi bila još stetnija da je vlada Crne Gore uspela da ometa održavanje Donatorske konferencije za Jugoslaviju. Zato nova državna zajednica Srbije i Crne Gore mora biti što pre dogovorena na zajedničku korist svih građana Crne Gore i Srbije.

Od osnivanja pre četiri godine Demokratska alternativa je postigla značajne rezultate, a kao deo nove demokratske vlasti spremna je da se uhvati u koštac sa ogromnim iskusejima. Stranka ima hrabrosti da donosi teške odluke koje podrazumevaju preuzimanje odgovornosti. Kao deo vlasti svi njeni učesnici moraju biti spremni na rizike i nema mesta za one koji se plaše i kolebaju. Do pobeda i napretka dovede nas ljudi takvih osobina i kvaliteta, podvukao je Covic.

Zahtev Demokratske alternative

- Postoje i propusti novih vlasti koji se ogledaju u sporim kadrovskim promenama, u tome što smo doveli na neka mesta gore ljude, što neke kompromitovane nismo zamenili i to nam građani s pravom zameraju - konstatovao je Covic.

Po njemu, jedan od najvećih problema je u tome što neki misle da se nije desio 5. oktobar i da mogu da rade isto ono što su činili i ranije - a to je da pljackaju narod i sprovode bezakonje. Nema više privilegovanih ni nedodirljivih i to vazi i za sve predstavnike novih vlasti. - Niko od onih koji su gresili ne sme da izmakne pravdi ne samo zato da bi bili zasluženno kažnjeni već da bismo zaustavili sadašnje i sve buduće zloupotrebe vrsilaca vlasti. Od takvog zahteva Demokratska alternativa neće odustati - rekao je Nebojsa Covic.

J. Vukelic

Priprema uredbe na Kosovu i Metohiji

KONTROLA PRODAJE SRPSKE IMOVINE

Kosovska Mitrovica, 13. jula (Tanjug) Clan Privremenog administrativnog veća Kosova Rada Trajkovic potvrdila je danas Tanjugu da šef UNMIK-a Hans Hekerup priprema donošenje uredbe o kontroli prodaje srpske imovine na Kosovu i

Metohiji.

"Ne radi se o zabrani prodaje, vec o jakoj kontroli kupoprodajnih ugovora, o dobrovoljnosti, odnosno o tome da li se imovina prodaje pod pritiskom, kao i o kontroli adekvatne nadoknade za imovinu koju Srbi prodaju Albancima", rekla je Trajkovic.

"Postoje metode koje Albanci primenjuju u zavisnosti od strategije koju zele da sprovedu. Tamo gde su u vecini i gde treba oterati i ono malo Srba, kao sto su Kosovo Polje, Obilic i Lipljan, srpske kuce kupuju (Albanci) po bagatelnim cenama. Tamo gde hoce da strategijom dobiju novo podrucje, nude ogromne sume", objasnila je Trajkovic.

Albanski dnevni list "Koha ditore" objavio je 30. juna oglas u kojem se navodi da se prodaje 5.000 kuca, stanova, zemlja i placevi po ceni od 750 maraka za kvadratni metar.

Javna je tajna da se prodaja obavlja posredstvom srpskih i albanskih advokata, a oglasi sa brojevima mobilnih telefona advokata izlepljeni su u Kosovskoj Mitrovici i u juznom, albanskom, i u severnom, srpskom delu grada.

Ocena direktora u americkom Institutu za mir

NAPREDAK NA BALKANU

Na Balkanu sve vise jacaju demokratski procesi koji su antiteza nasilju, ocenjuje direktor u americkom Institutu za mir Danijel Server, specijalista za zbivanja u ovom delu Evrope.

On je, kako prenosi Glas Amerike, rekao da bi, da nije akcija albanskih ekstremista u Makedoniji, sadasnji trenutak bio "jedan od najboljih na Balkanu za proteklih deset godina".

"Nova vlada Srbije pocinje da ispravlja posledice katastrofalne Miloseviceve politike", istakao je Server, pozdravljajuci izrucenje bivseg predsednika SRJ sudu u Hagu i izbegavanje njegovih gresaka u resavanju problema sa albanskim ekstremistima na jugu Srbije.

Server je ukazao da vlada u Zagrebu nastoji da koriguje nacionalisticke ekscese Tudjmanovog rezima, da je u Sarajevu uspostavljena nenacionalisticka vlada na nivou Bosne i Hercegovine i muslimansko-hrvatske federacije i da nesto vise problema ima u Republici Srpskoj gde jos postoje zilavi otpori izrucenju lica koja trazi sud u Hagu, "iako reformisticki premijer shvata vaznost realizacije tog cilja".

Govoreci o predstojećim izborima na Kosovu, Server je primetio da je "sasvim izvesno da ce snage opredeljene za nezavisnost pobediti, ali one treba da shvate da izmena statusa Kosova nije moguca bez nove rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija i da Rusija i Kina imaju svoje razloge za suprotstavljajanje toj izmeni".

Server je naglasio da "kriza u Makedoniji predstavlja najveću pretnju stabilnosti Balkana i Evrope i da bi raspad te zemlje ugrozio američke interese u Evropi i sire".

"Svim nasim prijateljima mora da bude jasno stavljeno do znanja da nastavak američke pomoći zahteva napustanje snova o velikoj Srbiji i velikoj Albaniji, kao i napustanje planova o proterivanju Albanaca iz Makedonije", rekao je Server. Ukazujuci na obaveze Jugoslavije, Server je naveo da "Beograd mora da reformise svoju armiju i da obustavi pomoc srpskim separatistima u Republici Srpskoj i na Kosovu".

Osnovna obaveza kosovskih Albanaca, kako on kaze, jeste da "otvore dijalog sa Beogradom o nestalim osobama i da prekinu podršku gerilcima u Makedoniji". (Tanjug)

Po ugledu na americku administraciju

ALBANSKI TERORISTI I NA "CRNOJ LISTI" EU

Pojedinim vodjama albanskih terorista, pre svega onima iz Makedonije, bice u skladu sa ovom odlukom zabranjen ulaz u zemlje Evropske unije

Posle americkog predsednika Dzordza Busa i Evropska unija namerava da na svoju "crnu listu" stavi neke vodje albanskih terorista, pre svega, one iz Makedonije, kojima ce, kako se cuje u dobro obavestenim izvorima u Briselu, biti zabranjen ulaz u zemlje EU.

Kriterijum za zabranu ulaska bice ponasanje vodja albanskih terorista u Makedoniji. Kako tvrdi "Bi-Bi-Si", ako se dodje do zakljucka da oni svojim delovanjem ugrozavaju pregovore o resenju krize u Makedoniji, njima ce biti uskracene vize za ulazak u bilo koju zemlju EU.

Konacnu odluku o tome mogli bi da donesu ministri inostranih poslova EU vec na sastanku u ponedeljak, koji ce se odrzati u Briselu. Oni ce, tvrdi se u krugovima petnaestorice, vrlo pazljivo osluskivati sta se trenutno desava u Makedoniji i ako dodju do zakljucka da su vodje albanskih terorista glavna smetnja normalizaciji prilika u toj bivsoj jugoslovenskoj republici, bice stavljeni na "crnu listu".

Pre nekoliko dana americki predsednik Bus je doneo odluku o stavljanju na "crnu listu" petorice istaknutih pripadnika takozvanog Kosovskog zastitnog korpusa. To je medju kosmetskim Albancima izazivalo veliku buru jer je, do sada, americka "crna lista" bila uglavnom rezervisana za Srbe.

Lideri kosmetskih Albanaca, posebno oni iz ekstremnih struja, imaju jos jedan razlog za zabrinutost - sve su ucestalije najave iz Haga da dolazi red i na njih i da bi uskoro mogle da se obelodane i konkretne otuznice protiv nekih od njih. (Tanjug)

Dzon Halsman, savetnik za evropska pitanja Heritidz fondacije iz Vasingtona

BUSOV ZAOKRET DO JESENI NA BALKANU

Fondacija Heritidz je najveća američka "think tank" institucija koja analizira probleme i bavi se istraživanjima razvoja pojedinih regiona u vojnim, politickim i socijalnim oblastima. U potpunosti se finansira iz privatnih izvora. Zbog americkih zakona koji oslobadjaju poreza uplate privatnim fondacijama uspela je da akumulira oko 140 miliona dolara. To joj

omogućavaju slobodu angažman u zastupanju konzervativnih stavova u SAD, posebno na polju trgovine i međunarodnih odnosa. Veoma je bliska ljudima na Kapitolu, tamo priprema brifinge, svedocenja, nastupe na televiziji, autorske članke, odnosno, nalazi se na samoj ostrici svih pitanja o kojima se diskutuje u americkoj politici. Sada, sa Busovom administracijom, kao republikanska i konzervativna fondacija, utice i na politiku u Beloj kući. O njenom znacaju za novu administraciju najrecitije govore imenovanja sestoro saradnika fondacije na sekretarska mesta u Busovom kabinetu: ministar za odbranu - Donald Ramsfeld, energetiku - Spenser Abraham, rad - Ilejn Cao, unutrašnje poslove - Gejl Norton, obrazovanje - Rod Pejdz, zdravstvo - Tomi Tomson, kao i državni tuzilac - Dzon Eskroft. Heritidz tako predstavlja najsnazniju kadrovsku bazu republikanaca.

Delegacija Heritidz fondacije iz Vasingtona prošle nedelje posetila je Beograd i susrela se sa predsednikom Vojislavom Kostunicom, Nebojsom Covicem, Dusanom Mihajlovicem, Goranom Svilanovicem i predstavnicima mnogobrojnih nevladinih organizacija. Medju članovima ove delegacije bio je i dr Dzon Halsman, savetnik za evropska pitanja. Halsman je posetio i redakciju Nedeljnog Telegrafa, i tom prilikom smo ga pitali sta misli o predlozima za nove podele i redefinisane granice na Balkanu.

- Da bi podele uspele mora da se primeni sistem resavanja Rubikove kocke. Svi sastavni delovi kocke moraju da se pomere odjednom. U suprotnom, zauvek cete se suocavati sa iredentizmom i bilo kakve podele ne bi imale nikakvog smisla. Ako se s tim svi saglase, onda je najbolje da to sami i ucine. Nema vise Vudroa Vilsona, koji bi stavio naocar preko Balkana povlacio linije novih granica. To nije uspelo tada, a ne bi ni sad. Mi cemo, svakako, biti ukljuceni, razgovaracemo sa svima, pomoci da se to organizuje, dovescemo ljude za isti sto, koordiniracemo, ali sve mora da se obavi na regionalnom nivou. Upravo takav bio je i nas stav u poslednjem izveštaju Savetu za nacionalnu bezbednost SAD. Mi ne zelimo da crtamo nove balkanske granice.

Izgleda da je lord Oven nestrpljiv da do stvaranja novih granica dodje sto pre...

- On vise nije na vlasti. Njegove sanse da o tome odlucuje ravne su mojim ili vasim. Ljudi koji cine novu americku administraciju na ovaj region gledaju potpuno drugacije. Prvo, skeptici su prema humanitarnom intervencionizmu, odnosno Klintonovoj doktrini. Tu ideju smatraju intelektualno propalom. Takodje, smatraju i da je politika "gradjenja nacija" pogresna. Da je Gor postao predsednik, imali bismo humanitarne intervencije svuda po svetu. Tada bi Holbruk postao državni sekretar, sto bi mene nateralo da se preselim u Kanadu. Drugo, novu administraciju cine i ljudi menadzerskog profila, koji su bili i deo bivse administracije. Za njih ovdasnja regionalna stabilnost dosta znaci, ali ipak nije njihov primarni interes, kao, na primer, Teksas ili zastita medjunarodnog trgovinskog poretka. Holbrukova izjava da je situacija na Balkanu od primarnog interesa za SAD ukazuje na potpuno nerazumevanje medjunarodnih odnosa. Regionalna stabilnost na Balkanu je nas sekundarni interes. Bilo bi veoma dobro ako bismo je uspostavili.

Kao nacin za kontrolu ovog dela sveta?

- Nama ta kontrola nije potrebna.

A uticaj?

- Mi vec imamo uticaja. Ako imate trziste vredno osam biliona dolara - onda morate imati i uticaja. Ipak, moramo da preuzmemo oprezniju ulogu u svetu. Zasto bi SAD i dalje koristile americku pop-kulturu, tvrdeci da je Amerika omogucila da se ostatak sveta ponasa lose, jer je dugo cekala da preduzme akciju? Pogledajte samo NATO. Njega cine drzave ciji je ukupni drustveni proizvod veci od americkog. One od toga izdvajaju 1,5 odsto za potrebe odbrane, a SAD - 3 odsto. To je neprihvatljivo. Ja sam internacionalista, ja jesam za aktivnu ulogu SAD u svetu, ali i za pravednu podelu tereta, jer ne zelim da moja zemlja dominira ostatkom planete, sto joj, jednostavno, ne uspeva. Mi ne mozemo da dodjemo sa strane i tako zauvek resimo problem. Mogu da vam garantujem da ce se americke trupe na kraju povuci iz ovog regiona. Nije bitno da li ce to biti za pet, deset ili pedeset godina.

Izgleda da Srbija vise nije problem, a opet, vidimo da se u Stejt departmentu i Kongresu odvija prava borba izmedju onih koji zelev sa njom da uspostave normalne odnose i onih koji i dalje zelev da je kaznjavaju za navodne grehe iz protekle decenije...

- S tim sam potpuno saglasan. Donosenje spoljnospolitickih odluka u SAD podseca na upravljanje velikom galijom. Na kormilu se moze napraviti zaokret, ali ce galija preci mnogo milja pre nego sto se u potpunosti okrene. Tek kad zauzme zeljeni pravac pocete snazno da grabi novim kursom. Postoje o tome dva razlicita misljenja medju mojim kolegama. Jedan od njih mi je, kada je izbio sukob u Makedoniji, rekao: "Dzone, ne znam zasto, ali siguran sam da i iza ovoga ponovo stoje Srbi!" Odgovorio sam mu da sam se tog dana bas naslusaio gluposti, ali da je to ubedljivo najvece. Postoji rasireno misljenje da je Srbija koren problema u regionu. Drugo misljenje, zasnovano na realnosti, jeste da Srbija postaje demokratska drzava. To za SAD predstavlja sansu, a ne problem. Sansu, jer sada ovde tezimo regionalnom resenju i mozemo racunati na demokratsku Hrvatsku, demokratsku Srbiju, imamo demokratsku Grčku koja je uplasena zbog razvoja dogadjaja i zeli da ucini sve sto moze da pomogne, posto je ovdasnja situacija njen zaista prioritetni nacionalni interes, imamo demokratsku Bugarsku. Znaci, imamo delove regionalne slagalice kojih pre samo godinu dana nije bilo na stolu. To treba iskoristiti. Srbija je izvanredno resila problem na jugu zemlje. Najbolji nacin da SAD smanje svoje vojno prisustvo u regionu, a da opet ostanu ukljucene, jeste razvoj demokratije u regionu, uz oslanjanje na saveznistvo s kljucnim drzavama. Na geopolitickoj mapi te kljucne drzave su Srbija i Hrvatska.

Kako se moze napraviti demokratsko drustvo na Kosovu i u Albaniji? U Albaniji imate vladu cija kontrola seze svega nekoliko ulica od njenog sedista...

- U pravu ste. Ipak, glavni problem u regionu ne predstavlja Albanija, vec Kosovo koje, zbog nedostatka politickih struktura, predstavlja crnu rupu regiona. To se ne moze resiti uspostavljanjem jos jedne medjunarodne misije u Makedoniji. Uspostavljanje malih rimskih imperija u regionu lici na decaka iz Andersenove bajke koji je branu zapusio prstom. On nije resio nista, a morace tu da ostane zauvek. To ne resava problem, vec samo odlaze njegovo pojavljivanje u udarnim naslovima CNN-a.

Za razliku od americkih misljenja da su Srbi krivi za sve, ovde mnogi smatraju da su Amerikanci iskljucivi krivci...

- Zaista ima mnogo teorija zavere koje kruze ovim regionom. Za razliku od Olivera Stouna, ja smatram da mi nismo toliko pametni.

Cak ni CIA?

- Ni oni. Oni su dobri analitici, ali nisu bas toliko aktivni koliko se misli. U stvari, oni su jako oprezni. Zasto bismo destabilizovali ovaj region? Da bismo u njemu morali da ostanemo zauvek? Od toga nemamo koristi. Stavise, to erodira spremnost nase armije, jer smo u regionu angazovali dve divizije koje bi mogle pametnije da se upotrebe. Mi imamo mnogo ozbiljnije probleme u drugim delovima sveta - u Persijskom zalivu, u odnosima sa Kinom, Rusijom...

Ali, zato americka vojna industrija cveta...

Svakako. Ali sve sto se trenutno dogadja na Balkanu nema nikakav uticaj na americku vojnu industriju. Uticaj ima ono sto gospodin Ramsfeld trenutno cini. On preispituje planove o buducjoj prirodi i ustrojstvu nasih snaga. To je presudno. Ovdasnja situacija nas samo ometa, vezujuci nase znacajne vojne potencijale i izazivajuci sporenja sa saveznicima. Da li nam treba jos veci angazman? Apsolutno - ne!

Heritidz fondacija imala je ideju da se promenom Statuta u Hagu pruzi podrška novim demokratskim snagama u regionu i omoguci sudjenje optuzenima pred domacim sudovima. Ovde se sada prica samo o Hagu. Kako Vi gledate na to?

- Naslusao sam se prica o Hagu i bilo je prilicno naporno i dosadno. Iako sam se licno zalagao da se Milosevicu sudi ovde, jos pre pet meseci bilo mi je jasno da ce on završiti u Hagu. Ali, moramo da idemo dalje. Najbolji nacin za to jeste da se svi oni koji i dalje smatraju da su Srbi uzrok problema u regionu naprave budalama. Kako to postici? Upravo kao sto ste to ucinili na jugu Srbije. Tu su se nasi interesi savršeno poklopili. Pokusajte da izbegnete odnose koji pokazuju da politika pritiska daje rezultate, kako tvrdi senator Bajden. Za vas je najbolje da zauzmete aktivan stav i zaista uradite sve ono sto ste saopstili da nameravate. Time cete za svoju politiku pridobiti ljude s umerenim i realnim stavovima, a upravo oni u Vasingtonu kreiraju politiku.

U suprotnom cemo dokazati da smo zreli za nove pritiske? Prvo smo odreagovali na one u vezi sa 31. martom, zatim na one vezane za donatorsku konferenciju. Sta ce biti sledeće?

- Reci su vam sta je sledeće na redu: pribojavam se da cemo sledeću crtu povuci pre vasih pregovora s Pariskim klubom, krajem leta. Otpis dugovanja i utvrđivanje nizih kamatnih stopa moglo bi da uštedi ovoj zemlji mnogo novca - na stotine miliona dolara. SAD bi trebalo da se upitaju da li zeleva da taj proces ucine taocem svojih zahteva. Ta institucija je veoma vazna i od vas ce se ocekivati konkretni potezi na ekonomskom planu. To ce ljude u Pariskom klubu naterati da zakljuce da je ovo zemlja kojoj reforme idu od ruke i da nije od onih za koje je Klub po 18 puta placao kauciju, a takvih je bilo mnogo. Zato budite aktivni i predupredite diktate.

U protekloj deceniji Srbi su od Amerike dobijali samo stap, Albanci i bosanski muslimani sargarepu, a Hrvati reci prekora. Moze li to da se uravnotezi?

- Mislim da hoće, ali ne verujem da ce biti po vasem ukusu. Moramo i Hrvatskoj i Srbiji pružiti vise sargarepa: podržati njihove prozapadne namere, podržati ih u nastupu prema Partnerstvu za mir i prema NATO. U vreme globalizacije sargarepe deluju mnogo bolje od stapa. Vasi pregovori s Pariskim klubom bice prilika da SAD pokazu da mogu da se postave pozitivno i podrže vas razvoj, otpisujuci veliki deo duga za koji, uostalom, postojeća vlast ni najmanje nije odgovorna. To je pomoc koju bi Amerika mogla da vam pruži.

Nasa vlast ce se suociti s ogromnim problemima koje donosi tranzicija. Istovremeno, postoji opasnost da, kao u Rusiji, i ovde mafija povede glavnu rec. Da li, po Vasem misljenju, postojeći politicki sistem u Jugoslaviji ima snage da izdrži sva ta iskusenja?

- Jedino sto novoj vlasti ide u prilog jeste da zbog odložene tranzicije ima na raspolaganju sva dobra i losa iskustva okolnih država. Pomenuli ste ruski, a dodao bih i rumunski model. Ali postoje i uspesni modeli, recimo, poljski. Medjutim, nemojte da ocekujete da ce vam americka vlada pomoci. Pravi kapital SAD nalazi se u investicionom kapitalu i trzistu akcija. Svima koji krenu u Vasington u nameri da rese ekonomska pitanja preporucujem da ga preskoce i odu direktno u Njujork. Uostalom, tamo se novac i nalazi. Srbija je oduvek imala centralno trzisno mesto u ovom regionu. Imate obrazovanu radnu snagu, koja radi za relativno male plate, a to je, po americkim standardima, veoma primamljivo. Sta nedostaje?

Pre svega, vladavina prava. Stranim investitorima je neophodna sigurnost ugovora, transparentnost, da se ne bi nasli u ruskim uslovima i morali da podmicuju bilo koga da bi dosli do posla. Poljacima je uspelo, jer su hrabro u to zagrizli. Da bi ova vlast opstala u tom procesu potrebno je da jasno saopsti da ce biti bolno. Mnogi ce ljudi ostati bez posla ili biti premesteni na druga radna mesta, mnogi ce zapasti u depresiju. Ipak, ako izdrže do kraja, ljudi ce dobiti bolje plate i bolji standard. Onda ova država neće biti prosjak medjunarodne zajednice, vec ce stajati na svojim nogama. Na duzi rok, sve ce se to isplatiti.

Klintonovi ljudi i danas uticu na ovdasnje prilike

Mi imamo problem i pre i posle Milosevica, a to su pobunjeni Albanci. Njega je dugo prikrivala komunisticka ideologija i zato je eskalirao. Milosevica vise nema, a albanski teroristi kao da su se tek zagrejali. Kada ce se ovde situacija najzad smiriti?

- Makedonija je eruptirala i Vlada SAD nasla se u teskoj situaciji. Na vise pozicije dosli su novi ljudi koji zeleva da primene novu politiku, ali na srednjem nivou, onom koji sustinski sprovodi politiku i dalje su, zbog usporenih preimenovanja u novoj administraciji, isti oni koji su delimicno doprineli stvaranju te situacije. Klintonovi ljudi i danas uticu na ovdasnje prilike. Jos uvek nisu postavljeni novi zamenici pomocnika drzavnog sekretara. Oni su, u stvari, najvazniji, jer svakodnevno sagledavaju situaciju u pojedinim regionima i predlazu resanja. Novi ljudi ce ta mesta zauzeti tek na jesen. Do tada se nemojte nadati da ce Klintonovi ljudi predloziti da se uradi bilo sta drugacije od dosadasnje prakse.

Nadam se da cemo, posle stripovane verzije o Balkanu, najzad razgovarati kao odrasli ljudi

Cini se da je odlaskom Milosevica nestao generalni izgovor za sve probleme regiona, ali i da se pokazalo da ne postoji jasna strategija kako se sada postaviti prema Srbima?

- Ljudi koji su tvrdili da je Milosevic uzrok svih problema ne mogu nikako da mi objasne otkud da sada, kada ga vise nema, problemi nisu nestali, cak su nastali i novi. Ako nastavite da mudro saradjujete verovatno ce se ubrzo desiti da neko zakljuci da su Albanci problem, da je problem nedostatak demokratskih struktura u regionu ili da problem, mozda, lezi i u zlocinima koje su pocinile druge drzave. Jasna mi je fiksacija za Milosevica. Gledao sam jutros CNN u svojoj hotelskoj sobi i jasno mi je da se ta sapunska opera nastavlja. Ali, ovde nije rec o nekoj sapunici, vec o drzavi prepunoj ljudi. Milosevic zasluzuje da se suoci s pravdom. Vise bih voleo da se to dogodilo na domacem terenu, ali sada se jednostavno mora dalje. Optuzivati njega i Srbe za sve ovdasnje probleme je totalno pojednostavljivanje. Nadam se da cemo, posle stripovane verzije o Balkanu, najzad razgovarati kao odrasli ljudi.

Nismo uspeli na Balkanu, ali ne treba da se pravimo ludi kao da je sve u redu

Izgleda da SAD i dalje zeleva da upravljaju krizama koje su same prouzrokovala, istovremeno trazeci nacin da, kada suvise zabrljaju, pobegnu?

- Zbog toga smo i imali izbore. Ali mi smo tu, svidjalo se to ili ne novoj administraciji. Moja Republikanska partija nasledila je ovu situaciju. Posto je ona vec takva, zelimo da upravljamo njome na nacin koji ce pomoci regionu, ali i SAD. Ponegde smo i zabrljali. Na primer, u Bosni. Posle pet godina i pet milijardi dolara nista se nije promenilo. A od tih pet milijardi, jedna milijarda se negde izgubila. Pitam se: kako moze da se izgubi milijarda dolara, jer jednom je moj cimer na fakultetu izgubio carape koje sam mu pozajmio i ja sam to odmah primetio, a oni su izgubili milijardu dolara i nikom nista? Zbog toga moramo da promenimo politiku. Treba da pocnemo priznanjem da nismo uspeli. Ne treba da se pravimo ludi kao da je sve u redu i da, u stilu americke izreke, zvizdimo na groblju.

Dusan Vojnovic, Dragana Subarevic

Posle Coviceve najave gradnje kod Preseva

FAZLIJU PROTIV BAZE ZSB

Presevo - Predsednik Partije za demokratsko ujedinjenje Albanaca (PDUJA) i potpredsednik opstine Presevo Zecerijski Fazliju usprotivio se ideji izgradnje baze Zdruzenih snaga bezbednosti na prostoru izmedju Bujanovca i Preseva. On je izjavio da je za njega to bila "neocekivana" najava i da ce to "lose uticati na relaksaciju stanja u regionu, a svi smo se zalagali za stabilizaciju prilika".

- Podizanje te baze ce doprineti pogorsanju celokupne situacije u regionu. Zato ce, bas zbog te baze, ovde uvek biti tenzija, rekao je lider PDUJA.

Izgradnju te baze, koja ce se prostirati na nekoliko hektara izmedju Preseva i Bujanovca, najavo je predsednik drzavnog Koordinacionog tela za jug Srbije, Nebojsa Covic. Covic je kazao da ce to biti baza specijalnih snaga obucenih za brza dejstva. (Beta)

PREMA NEZVANICNIM INFORMACIJAMA

DZORDZ BUS 24. JULA U "BONDSTILU"

Pristina, 15. jula (Beta) Predsednik SAD Dzordz Bus posetidje americke vojnike u sastavu Kfora na Kosovu 24. jula ove godine, preneli su Beti danas dobro obavesteni izvori u pokrajini.

Bus ce posetiti bazu "Bondstil" kod Urosevca, preneo je isti izvor, ne dajuci druge detalje posete, osim da za sada nije predvidjeno da americki predsednik poseti i Pristinu.

Susret Busa sa celnicima medjunarodne civilne i vojne misije UN na Kosovu bice organizovan u "Bondstilu", a od politickih vodja kosovskih Albanaca poziv za susret sa americkim predsednikom dobio je jedino predsednik Demokratskog saveza Kosova Ibrahim Rugova.

Poseta predsednika SAD Kosovu usledice nakon samita najvisih zvanicnika sedam najrazvijenijih zemalja sveta i Rusije u Djenovi.

Poseta Busa pada u vreme kada na Kosovu planira da bude i srpski premijer Zoran Djindjic, u nameri da stupi u kontakt sa Hasimom Tacijem i Agimom Cekuom, vodjama zvanicno demilitarizovane Oslobodilacke vojske Kosova, ne bi li poceo razgovore o rasvetljavanju sudbine nestalih Srba na Kosovu.

Prema prvim reakcijama iz sedista Demokratske partije Kosova, ciji je Taci predsednik, susret sa Djindjicem na temu nestalih Srba na Kosovu nije naisao na odobravanje.

ZASTO JE ZADRZAVAN HUMANITARNI KONVOJ NA PUNKTU DUZ LINIJE KOSMETA SA SRBIJOM

UNMIK NIJE ZELEO DA PROVOCIRA ALBANCE

Kosovska Mitrovica, 15. jula Konvoj koji je juce nosio humanitarnu pomoc za srpski zivalj na Kosovu i Metohiji u okviru akcije Demokratske stranke "kako bi se pokazalo da je Kosmet deo Srbije i SRJ a i kako bi se iskazala podrška i solidarnost sa srpskim narodom u Pokrajini", a koji je vise casova bio zadrzan na kontrolnom punktu u Donjem Jarinju "iz bezbednosnih razloga" mogao je po vidjenju predstavnika srpske zajednice sa severa Kosmeta nesmetano da udje u Kosovsku Mitrovicu.

"Razlog koji je naveden je neuverljiv, a naveden je i jedino kao izgovor", smatra Oliver Ivanovic, predsednik SNV za Kosovsku Mitrovicu. Nas sagovornik kaze da je u razgovoru sa predstavnicima Kfora stekao utisak da je Kfor spreman da pruži punu zastitu konvoju od pet kamiona koji je pratilo oko 300 clanova Demokratske stranke, a medju kojima je bila i grupa saveznih i republickih poslanika, predsednika opstinskih odbora, javnih i medijskih licnosti, ali da im je za to trebala politicka odluka.

- Administracija UNMIK-a nije, kao ni mnogo puta do sada, htela da provocira albanske politicke lidere, pa tako ni juce nije dala dozvolu za ulazak srpske delegacije u severni deo ove juzne srpske pokrajine. Ocito nece da zaostava dobre odnose sa albanskim liderima - kaze Oliver Ivanovic i dodaje: - Bezazleni incident na mostu na Ibru je, cini mi se, predimenzioniran i kao takav iskoriscen za izgovor da se konvoju sa humanitarnom posiljkom ne dozvoli put do Kosovske Mitrovice, vesto je plasiran od strane UNMIK-a - zakljucuje Oliver Ivanovic.

Valjda ce posle ovog slucaja, vidjenje je Milana Ivanovica, predsednika i koordinatora Politickog komiteta za odbranu severnog Kosmeta, vlasti u Beogradu konacno uvideti da predstavnici medjunarodne misije nemaju ni volju a ni zelju da saradjuju sa Srbima i Srbijom.

On smatra, kao i nas prethodni sagovornik, da je konvoj sa humanitarnom posiljkom sa pristalicama Demokratske stranke trebalo pustiti do Kosovske Mitrovice, a za odlazak dublje u Kosovo i Metohiju (u enklave), naravno, naknadno bi bio postignut dogovor sa Kforom i UNMIK-om.

- Medjutim, ne bi me iznenadilo da i pored zatrazene pratnje Kfor izbegne obavezu pracenja, jer nam se mnogo puta do sada desavalo da i najtezi bolesnici iz centralnog Kosova i Kosovskog Pomoravlja zbog navodne Kforove administracije jedva dodju i spasu zivot u nasem zdravstvenom centru. Mnogi pacijenti su zbog "pratnje" i glavom platili - veli Ivanovic.

- Znaci, dodaje on, da ovo samo pokazuje da medjunarodna zajednica jos ima dva arsina - jedan za Srbe, a drugi za Albance. Od pocetka je vidljivo da se prema Srbima diskriminatorski odnosi.

Ivanovic zakljucuje i to da "u ovom trenutku velike srpske nesrece nije trebalo koristiti stranacka obelezja za stranacke promocije i ubiranje politickih poena".

PROTEST DS UJEDINJENIM NACIJAMA I SAVETU BEZBEDNOSTI

NEPRIHVATLJIVA CINICNA OBRAZLOZENJA

Demokratska stranka juce je uputila najostriji protest evropskim i medjunarodnim organizacijama, prvenstveno Ujedinjenim nacijama i Savetu bezbednosti, zbog toga sto njenim funkcionerima nije omoguceno da uruce humanitarnu pomoc Srbima u enklavama na Kosovu i Metohiji.

U saopstenju DS-a se najostrije osudjuju Kfor i UNMIK zbog zaustavljanja humanitarnog konvoja u selu Lesak i zabrane kretanja gradjana Srbije teritorijom Kosova i Metohije.

"Ne prihvatamo cinicna obrazlozenja Kfora i UNMIK-a da poseta nije blagovremeno najavljena jer to naprosto nije tacno", kaze se u saopstenju, uz naglasavanje da je DS uredno prijavila dolazak humanitarnog konvoja Kforu 1200 casova ranije, sto je sasvim u skladu sa vazecom procedurom, kao i da do trenutka polaska nije stigao negativan odgovor.

Uz saopstenje je medijima dostavljen dopis Kforu o dolasku humanitarnog konvoja sa planiranim odredistima i zahtevom da ga Kfor obezbedjuje.

U saopstenju se podseca da je humanitarna pomodj, koja se sastojala od 100 tona hrane, lekova, odece, obuće i sredstava za higijenu, namenjena srpskim enklavama u selima Gojbulje, Priluzje, Plemetina, Crkvene Vodice, Gracanica, Ugljare, Preoci, Lepina, Skularevo, Suvi Dol i Lipljan.

"Konvoj su pratili autobusi sa oko 300 poslanika, predsednika opstina i predstavnika DS-a. Osim dostave humanitarne pomoci, cilj posete trebalo je da bude i povezivanje opstina iz centralne Srbije sa srpskim enklavama na Kosovu i Metohiji, kao i razgovor sa Srbima o njihovim problemima u svakodnevnom zivotu, o njihovim stavovima i popisu stanovnistva na Kosovu i o buducim izborima. Demokratska stranka je nameravala da ove stavove prenese izvrsnim i zakonodavnim institucijama nase drzave i medjunarodnoj zajednici", navodi se u saopstenju.

"Posto konvoj DS-a nije uspeo da uspostavi kontakt sa Srbima na Kosovu i Metohiji, duzni smo da ulozimo najostriji protest evropskim i medjunarodnim organizacijama, prvenstveno Ujedinjenim nacijama i Savetu bezbednosti", naglasava se u saopstenju.

Filip Votkins, iz Oebsa zaduzen za izbore, o predstojecem glasanju i registraciji stanovnistva na Kosmetu

POVRATAK SAMO NA BEZBEDNO

BEOGRAD - Kada odem u posetu zajednici kosovskih Srba i pokusam da im objasnim proces registracije, shvatim da to njih zanima. Medjutim, mnogo vise ih interesuje sloboda kretanja, bezbednost, pronalazak nestalih i povratak raseljenih. To su vazna pitanja kako za srpsku tako i medjunarodnu zajednicu - kaze u razgovoru za "Glas" Filip Votkins, zamenik direktora izbora pri Oebsu, koji ovih dana odlucuje sta politicari u Srbiji misle o predstojecem glasanju na Kosmetu.

Obiman posao organizovanja izbora u punom je jeku. Zadatak Oebsa je da sacini biracki spisak, dok je UN zaduzen za registraciju stanovnistva. Nas sagovornik istice da su izjave srpskih politicara i te kako bitne, a posebno je vazna poruka vlasti iz Beograda. Oklevanja, kaze, postoje po pitanju treba li izaci na izbore, ali vecina zvanicnika poziva narod da se odazove registraciji stanovnistva. To ce neodlucnima omoguciti da glasaju ako se predomisle.

- Od 30. jula pa narednih sest nedelja trajace registracija stanovnistva. Partije treba da prijave ucesce na izborima do 20. jula. Oebs je pozvao sve stranke i pojedince da se prijave, a sve se radi po pravilima Centralne izborne komisije. Osim 1.000 potpisa podrške (mogu se potpisati i privremeno raseljeni), treba prilozi platformu stranke i depozit od 2.000 maraka. Mnoge stranke rekle su da je veliki izazov sakupiti toliko potpisa, ali uslovi su za sve jednaki - napominje Votkins.

Prema njegovim recima, vazno je do 20. jula sakupiti papire i predati ih Oebsu, a ako bude nedostajalo 200-300 potpisa, moze se od izborne komisije zatraziti jos vremena. Mnoge stranke, poput ND, DHSS, SPO najavile su da ce mozda formirati koalicije.

- Registracija stanovnistva bice organizovana na Kosovu, ali i van njega. UN ce upisati sve osobe od 16 godina i starije, a Oebs ce sastaviti biracki spisak na kojem ce biti samo imena punoletnih. Osim stalnih registracionih centara, angazovace se i mobilne ekipe koje ce posetiti oko 120 izolovanih zajednica. Izvan Kosova, Oebs i IOM (Medjunarodna

organizacija za migracije) samo ce praviti biracke spiskove, jer UN tamo ne radi popis stanovnistva - objasjava Votkins. U Srbiji ce biti otvoreno 81, a u Crnoj Gori 18 registracionih centara. Moci ce da glasaju i svi koji su utociste nasli u Evropi ili Americi. Oni ce podatke dostavljati centrali Oebsa u Becu, gde ce se proveravati, a potom ce im postom stici glasacki listici. Popunjeni listici iz Beca ce stizati na Kosovo, gde ce biti prebrojani uz prisustvo medjunarodnih i domacih posmatraca.

- Ceo postupak glasanja bice po medjunarodnim standardima, a mi cemo se postarati da ne bude nikakvih zloupotreba birackih spiskova. Dosta je onih koji smatraju da se treba ukljuciti u izborni proces. Drugi ocekuju brzo pronalazenje nestalih. Tuzno je priznanje da su mnogi ubijeni. Kada je rec o povratku raseljenih, vazno je da su i albanski lideri shvatili da to mora biti sto pre. Mi, svakako, necemo ohrabrivati ljude da se vracaju tamo gde ne postoje minimalni bezbednosni uslovi.

Dokumenta

Osoba koja zeli da glasa mora da dokaze da je na Kosovu zivela pet godina ili da je tamo rodjena, odnosno da joj je bar jedan od roditelja tamo rodjen. Vazno je pribaviti dokumenta SRJ: pasos ili izvod iz maticne knjige rođenih. Dokaz da je neko ziveo na Kosovu bice i racuni za komunalije, clanske karte udruzenja i sl. Privremeno raseljeni treba da dokazu da su na Kosovu bili do 1. januara 1998. godine ili da su izbegli posle tog datuma.

Cene Covica

- Medjunarodna zajednica ceni imenovanje Nebojse Covica na mesto koordinatora za Kosmet. On se vec dokazao na jugu Srbije i zato cenimo njegovo imenovanje - kratko je prokomentarisao Votkins.

Pomazu i fotografije

Veliki i vazan posao, istice Votkins, jeste pronalazak nestalih i stvaranje uslova za povratak raseljenih. Do sada su na mnogim mestima pronadjeni predmeti, koji su fotografisani, a objavljena je i knjiga. Na taj nacin porodici ce biti omoguceno da prepoznaju licne stvari najmilijih. Votkins istice da je pocela identifikacija i na osnovu DNK.
